

گنجینه‌ی دانش پخته‌پیدایش دانش‌های علوم اسلامی
تحت نظر و تأیید هیأت علمای کلام ازبکی

www.ketab.ir

جلد شانزدهم

مجموعه‌ی از نویسندگان

به کوشش: حاج آقا محمد تقی صبحانی
دکتر محمد علی رضایی اصفهانی

شرف علی: حضرت آیت الله العظمی مکارم شیرازی «امت برکات»

نویسندگان: اساتید و محققان محترم حوزه و دانشگاه:

حجج اسلام: عدنان فرحان خمیس القاسم، شیخ امین ترمس العاملی،
شیخ عبدالمحسن البقشی، محمدباقر خلیل الشیخ، دکتر سیدعبدالله حسینی
آقایان: دکتر محمدجعفر رضایی، محمدحسن زراقت، دکتر اصغر منتظرالقائم،
دکتر سیدمحمدرضا عالمی، دکتر رامیل عظیماف، علی باقر اف

نقش شیعه در گسترش علوم اسلامی در جهان (۱)

تألیف: جمعی از نویسندگان

به کوشش: محمدتقی سبحانی - محمد علی رضایی اصفهانی

مدیران کمیته: محمدجواد دشتی و احمدرضا تحیری

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول

صفحه و قطع: ۶۱۵ صفحه - وزیری

تاریخ انتشار: ۱۴۰۰

چاپخانه: دفتر تبلیغات اسلامی

ناشر: امام علی بن ابی طالب (ع)

شابک دوره: ۰-۳۷۸-۵۳۳-۹۶۴-۹۷۸

شابک: ۰-۳۸۱-۵۳۳-۹۶۴-۹۷۸

قسم - ابتدای خیابان شهدا - کوی آمار (۲۲) - پلاک ۱۵

دورنگار: ۳۷۸۴۰۰۹۹

تلفن: ۳۷۷۳۲۴۷۸

www.imamalipub.ir

۱۶۲۵/۳

سرشناسه	:	کنگروه بین‌المللی نقش شیعه در پیدایش و گسترش علوم اسلامی (۱۳۹۷ : قم)
عنوان و نام پدیدآور	:	نقش شیعه در گسترش علوم اسلامی در جهان (۱) / جمعی از نویسندگان؛ با اشراف مکارم شیرازی؛ به کوشش محمدتقی سبحانی، محمدعلی رضایی اصفهانی؛ ویراستار: مهدی سازندگی
مشخصات نشر	:	قم: انتشارات امام علی بن ابی طالب (ع)، ۱۴۰۰ -
مشخصات ظاهری	:	ج: نقشه (رنگی)، جدول
شابک	:	978-964-533-381-0
وضعیت فهرست نویسی	:	فیپا
یادداشت	:	ج ۱ (چاپ اول: ۱۴۰۰) (فیپا).
یادداشت	:	کتابنامه.
موضوع	:	شیعه‌شناسی - کنگره‌ها
موضوع	:	Shi'ah studies -- Congresses*
موضوع	:	علوم اسلامی - تأثیر شیعه - کنگره‌ها
موضوع	:	Islamic science -- Shiite influences -- Congeresses*
شناسه افزوده	:	مکارم شیرازی، ناصر، ۱۳۰۵ -
شناسه افزوده	:	Makarem Shirazi, Nasir
شناسه افزوده	:	سبحانی، محمدتقی، ۱۳۴۲ - ، گردآورنده
شناسه افزوده	:	Subhani, Muhammad Taqi
شناسه افزوده	:	رضایی اصفهانی، محمدعلی، ۱۳۴۱ - ، گردآورنده
شناسه افزوده	:	Rezae Esfahani, Mohammad Ali
رده بندی کنگره	:	BP ۲۳۹
رده بندی دیویی	:	۲۷/۵۳
شماره کتابشناسی ملی	:	۷۵۹۸۳۳۷
وضعیت رکورد	:	فیپا

فهرست مطالب

۲۷	 (مَدَّ ظِلُّهُ الْعَالَمِ) مقدمه حضرت آیت الله العظمی مکارم شیرازی
۲۹	 مقدمه دبیرخانه کنگره
۳۵	 نقش حوزه‌های علمیه عراق در پیدایش و گسترش علوم اسلامی (با تکیه بر حوزه علمیه کوفه و بغداد)
۳۷	 مقدمه
۳۷	 الف) مفاهیم و کلیات
۳۷	 ۱. مفهوم لغوی و اصطلاحی حوزه
۳۷	 یک. حوزه در لغت
۳۸	 دو. حوزه در اصطلاح
۳۸	 سه. ریشه‌های تاریخی نام‌گذاری حوزه علمیه
۴۰	 ۲. جغرافیای گسترش حوزه‌های علمیه
۴۰	 ۳. عوامل پیدایش حوزه‌های علمیه
۴۰	 یک. پیدایش شخصیت‌های علمی موثر
۴۴	 دو. وجود مزارها و مقامات ائمه معصومین (علیهم‌السلام) یا اولیای صالح الهی
۴۵	 سه. وجود امنیت و وضعیت با ثبات سیاسی
۴۶	 چهار. وجود زعیم برای حوزه علمیه
۴۸	 جمع‌بندی
۴۹	 ۴. نقش علمی حوزه‌های علمیه

۲۳۰	 (د) نقش علمای شیعه افغانستان در علوم انسانی
۲۳۰	 ادبیات فارسی
۲۳۰	 ۱. نظم و شعر فارسی
۲۳۰	 ۲. نثر فارسی
۲۳۰	 ۳. تحقیقات علمی در زمینه زبان و ادب فارسی
۲۳۰	 (ه) نقش علمای شیعه افغانستان در علوم طبیعی و تجربی
۲۳۰	 (و) تأسیس مدارس و مراکز علمی
۲۳۰	 نتیجه‌گیری
۲۳۰	 منابع
۲۳۰	 نقش علمای ماوراءالنهر در پیدایش و گسترش علوم حدیث
۲۳۰	 مقدمه
۲۳۰	 تاریخچه ماوراءالنهر
۲۳۰	 ورود اسلام
۲۳۰	 حضور سادات علوی و شیعیان
۲۳۰	 حکومت‌ها
۲۳۰	 عالمان و دانشمندان
۲۳۰	 نقش ماوراءالنهر در نشر حدیث شیعه
۲۳۰	 الف) تاریخ حدیث شیعه در ماوراءالنهر
۲۳۰	 ب) تعداد محدثان ماوراءالنهر
۲۳۰	 ج) جلسات حدیثی
۲۳۰	 د) کتاب‌های حدیثی ماوراءالنهر
۲۳۰	 ه) ویژگی‌های محدثان ماوراءالنهر
۲۳۰	 ۱. نظریه پردازی‌ها

۲۳۰	۲. تفسیر روایی شیعی
۲۳۰	معرفی کتاب تفسیر العیاشی
۲۳۰	۳. عدم غلو در راویان
۲۳۰	و) ارتباط حوزه حدیثی ماوراءالنهر با دیگر حوزه‌های حدیثی
۲۳۰	۱. سفرهای حدیث‌پژوهان ماوراءالنهر به منظور کسب علم
۲۳۰	سفر به کوفه
۲۳۰	سفر به قم
۲۳۰	سفر به بغداد
۲۳۰	۲. سفر حدیث‌پژوهان سایر مراکز حدیثی به ماوراءالنهر
۲۳۰	الف) مهاجرت و سکونت
۲۳۰	ب) سفر برای دریافت حدیث و بازگشت به موطن
۲۳۰	نتیجه‌گیری
۲۳۰	منابع
۲۳۰	نقش علمای شیعه قفقاز در پیدایش و گسترش علوم اسلامی
۲۳۰	مقدمه
۲۳۰	پیشینه اسلام و تشیع در قفقاز
۲۳۰	الف) نقش راویان
۲۳۰	راویان و محدثان شهر بردعه
۲۳۰	احمدبن محمدبن الحسن بن السکن القرشی البردعی
۲۳۰	محمدبن احمد الأسدی
۲۳۰	البردعی
۲۳۰	احمدبن عیدان البردعی
۲۳۰	بکر بن احمد بن سعدویه البردعی

۷. میرزا عبدالمطلب (۱۳۷۸ق) ۲۳۰
۸. میرزا محمدعلی غروی اردوبادی (۱۳۸۰ق) ۲۳۰
۹. آیت الله شیخ قدرت الله لنکرانی ۲۳۰
۱۰. میرزا محمدحسین لنکرانی (۱۳۸۰ق) ۲۳۰
۱۱. آیت الله شیخ قلم ۲۳۰
۱۲. شیخ سردار حاج حسنلی ۲۳۰
- ب) نقش علما و روحانیون معاصر آذربایجان، در فعالیت های قرآنی ۲۳۰
 ۱. ترجمه قرآن به زبان آذری، توسط واسیم محمدعلی یف و بنیاداف ۲۳۰
 ۲. ترجمه قرآن به زبان آذری آیت الله میرزا علی مشکینی ۲۳۰
 ۳. تفسیر البیان و کشف الحقایق عن نکات الآيات و الدقائق ۲۳۰
- ج) نقش حوزه های علمیه شیعه در گسترش علوم اسلامی ۲۳۰
 ۱. مدرسه رسول اکرم صلی الله علیه و آله، در شهر ماسالی ۲۳۰
 ۲. مدرسه امام صادق علیه السلام، در شهر گویچای ۲۳۰
 ۳. مدرسه صاحب الزمان عجل الله تعالی فرجه، در روستای نارداران ۲۳۰
- د) فعالیت در حوزه علوم اسلامی، توسط شیعه معاصر جمهوری آذربایجان ۲۳۰
 - مراکز علمی شیعه ۲۳۰
 ۱. مرکز علمی دارالحکمه ۲۳۰
 - سایر مراکز علمی دینی تشیع ۲۳۰
 ۲. مرکز پژوهشی لوگوس ۲۳۰
 ۳. مرکز تحقیقات علمی بنی شرق (شرق نو) ۲۳۰
 ۴. مؤسسه علمی و فرهنگی راه حق (مؤسسه بنیاد نور) ۲۳۰
 ۵. مرکز معارف اسلامی المهدی علیه السلام ۲۳۰
 ۶. مرکز دفاع از آزادی وجدان و اعتقادات دینی ۲۳۰

۲۳۰	۷. کتابخانه مجازی المهدی عجل الله فرجه
۲۳۰	۸. کتابخانه مدرسه گویچای
۲۳۰	۹. کتابخانه مدرسه نارداران
۲۳۰	فعالیت‌های اجتماعی
۲۳۰	۱. انتشارات پارلاق امضالار
۲۳۰	۲. مرکز ترجمه تکامل و انتشارات قلم
۲۳۰	۳. مکتب اسلام
۲۳۰	۴. انجمن اجتماعی معنوی سافلیقا دعوت
۲۳۰	۵. تشکل اجتماعی بیرلیک
۲۳۰	۶. مرکز اطلاع‌رسانی اسلامین سسی (صدای اسلام)
۲۳۰	۷. شبکه تلویزیونی اینترآز تی وی
۲۳۰	نتیجه‌گیری
۲۳۰	منابع